

Somen lapsimainoskasvot herättävät kysymyksiä etiikasta

2022-09-13

© Turun Sanomat

Kaikilla artikkeleilla on tekijänoikeuslain suoja. Artikkeleita ei saa jakaa oman organisaation ulkopuolelle ilman Retrieverin tai yksittäisen julkaisijan suostumusta.

Lue artikkeli klikkaamalla tästä.

4

TSI

TIISTAI 13.9.2022 TURUN SANOMAT

TSI UUTISET / TALOUS / MAAILMA / URHEILU

Uudistoimitus 022693260, ts.uutiset@ts.fi

Sometyöläinen Laura Satamo jakaa vanhemmuuden kokemuksia, mutta lastensa yksityisyyttä varjellen. Yleisesti vaikuttajamarkkinoinnin alalla lasten yksityisyydestä huolehditaan vaihtelevasti.

Somen lapsimainoskasvot herättävät kysymyksiä etiikasta

Sometyöläinen Laura Satamo jakaa vanhemmuuden kokemuksia, mutta lastensa yksityisyyttä varjellen. Yleisesti vaikuttajamarkkinoinnin alalla lasten yksityisyydestä huolehditaan vaihtelevasti.

Kerttu Junttilainen
Turun Sanomat

Turkulaisten some- ja mediatyöläinen Laura Satamo aloitti kirjoittamaan vanhemmuudesta kertovaa Mamma-rimpuke-blogin kymmenisen vuotta sitten. Jo blogiansa alussa hän päätti, ettei julkaise lapsistaan tumistettavia kuvia. Myös eteenpäin hän halusi keskittyä lastensa sijaan ennen kaikkea vanhemmuuden kokemuksen jakamiseen.

– Alussa en tiennyt miten suhtautuisin lapsista jakamiseen, joten ajattelin toimia asiassa varoen päälle. En tiedä oliko mitään vakavaa tapahtunut, vaikka olihin päättänyt toisinkin. Minulla oli kuitenkin tunne, etten halua tuntea mörköistä järkekkään.

Satamon blogi on viime vuosina hiljentyä, mutta hän on yhä aktiivinen Instagramissa, jossa tekee myös kaupallista vaikuttamista.

Nyt alkoulkoukisten lasten äitinä Satamo sanoo olevansa entistä tarkempi siitä, minkälaisia kuvia tai tietoja hän lapsistaan jakaa.

– Nyt lapset ovat kasvopirteittäin tumistettavampia ja heitä koskettavat asiat ovat tulkittavampia, mutta en halua mennä vielä kukaan.

Satamo on useiden lasten yksityisyydensuojasta luovuttaneen parin viime vuoden aikana paitsi vaikuttajamarkkinointia tekevien keskuudessa kuin lausumienkin mediassa.

Kaupallisten somevaikuttajien tavat estellä lapsiaan mainosyhteistyössä tai muissa some-sisällissä vaihtelevat kuitenkin suuresti.

Monet jättävät lapsensa nimen salausuudeksi, toisaalta myös jättävät lastensa yksityisyyttä-

kin tietoa lastensa kehitysvaiheista ja terveystiedoista. Osa jakaa kuvia lapsistaan vain vaatetuista, toisaalta kuvat pelkkiin vaippoihin puetaan tai kelpyneitä vauvoista eivät näkään ole harvinaisuus vaikuttajien kuvavirtaan tutuissa. Moni perhevalittajista lopettaa lapsista jakamisen vauvuvoiton jälkeen, toiset jatkavat lasten teini-ikäin saakka. Osa valjaasta jo siklokin mainosyhteistyöhön.

MSL:n ohjeistuksen mukaan, lapsilla tulisi olla oikeus päättää myös viattomista tai neutraaleista vaikuttavien kuvien julkaisemisesta. Liitto katsoo, että lapsen la. Osa ei ole väitänneitä kiinnittänyt asiaan edes huomiotta.

YK:n Lasten oikeuksien julistuksen mukaan lapsella on oikeus yksityisyydensuojaan. Voiko tämä oikeus tulla lasta hyödyntävissä vaikuttajamarkkinoinnissa loukatuksi?

– Lapsella pitäisi olla aina mahdollisuus ottaa kanta itse-

Satamo kertoo havainneensa myös kasvunutta peheksyttävistä kuvista, jotka kuvaavat lasten tumistettavasti tai jakavat heistä henkilökohtaisia tietoja. Hänellä itsellään ei ole voimakasta mielipidettä toisten vanhempien rajanvaidosta. Toisaalta hän kokee tärkeäksi monten vanhemmuusaiheista sometaiden tarjoaman vertaistuen.

– Esimerkiksi lapsen sairastusta kertoo neuvoston käsitellen viime vuosina muutamaa kanteluita, jota on tehty lapsia hyödyntävissä vaikuttajamarkkinoinnista. Kanteluita on tehty esimerkiksi mainoksissa esiintyvien lasten tunnistamisesta heränneiden huolen vuoksi.

– Suhteessa lausuntopyyntöjen kokonaisuudessa, lapsista otettavista vaikuttajamarkkinoinnista on tehty suhteellisen

FAKTA
Laki on epäselvä

Yksityisyydensuojan käsite ei ole laissa yksiselitteinen. Lastensuojelun keskusliiton (LSKL) raportissa (2016) kuvotetaan, että lasten yksityisyydensuojaa digitaalisessa mediassa on yksityisydensuojan ja sananvapauden oikeuksien yhteenselvittäminen.

MSL:n ohjeistuksen mukaan, lapsilla tulisi olla oikeus päättää myös viattomista tai neutraaleista vaikuttavien kuvien julkaisemisesta. Liitto katsoo, että lapsen

Yksityisyyttä loukkaavana voidaan pitää kaikkea digitaalisessa mediassa levitettyä tietoa, johon lapsi ei ole antanut suostumusta. **Korkeimman oikeuden** mukaan huoltajalla ei ole rajoitonta oikeutta julkistaa lapsestaan mitään tietoa. Huoltajan tulee ottaa huomioon lapsen etu sekä lapsen itsenäisen oikeus yksityiselämänsä suojaan jokaisessa lapsia koskevassa tiedon julkaisemisessa.

Lapsella pitäisi olla aina mahdollisuus ottaa kantaa itsenäisesti, myös digitaalijälkeensä.

Inka Kiuru
ML:n mediakasvatuksen asiantuntija

Kiurun mukaan vaikuttajamarkkinointi herättää kuitenkin uudella lailla kysymyksiä mainonnan etiikasta.

– Perinteisissä mediassa on helpompi rajata, mihin tarkoitukseen ja kuinka pitkään jokin mainos näkyy. Vaikuttajamarkkinoinnissa saatetaan jakaa lapsesta aika yksityiskohtaisia tietoja, lisäksi someen jaettuja kuvia ja tietoja voi olla vaikeaa saada sietä koskaan pois. Nettiin jaettu kuvat lapsista voivat levitä todella nopeasti, ja niiden poistaminen on usein läimä.

ML:n mukaan vaikuttajamarkkinoinnista kanneltu vähänlaisesti

vähän kanteleita, vaikkakin se on ollut lisääntymään päin.

Markkinoinnin alan esittämien kanteleiden MEN on sovellettu päätöksissään laki, vaan tulkittu Kansainvälisen sopimaan markkinoinnista sääntöihin. Neuvosto voi päätöksenteossa antaa huomioon myös Lasten oikeuksien julistuksen.

Markkinoinnin perussääntöjen mukaan lapsen esiintymisen mainoksissa sinänsä on sallittua ja lapsi voi toimia mainonnan välikappaleena, mikäli tämä liittyy mainoksen luonteeseen. Siinänsä otettiin mukaan

ML:n mukaan vaikuttajamarkkinoinnista kanneltu vähänlaisesti

ML:n mukaan vaikuttajamarkkinoinnista kanneltu vähänlaisesti

ML:n mukaan vaikuttajamarkkinoinnista kanneltu vähänlaisesti

ML:n mukaan vaikuttajamarkkinoinnista kanneltu vähänlaisesti

ML:n mukaan vaikuttajamarkkinoinnista kanneltu vähänlaisesti

mlin niitä ei ole tarkoitettu. Vanhempiä pitäisi tehdä tästä tiedoksi.

Osa somevaikuttajista perustelee lastensa hyödyntämistä mainonnassa sillä, että siirtävät mainostuloja lastensa myöhempään käyttöön. Myös Satamo sanoo, että tämän lapset saavat osansa mukanaolostaan mainoskäsittelyssä.

ML:n Kiuru painottaa taloudellisten hyötyjen sijaan lapsen oikeutta yksityisyydensuojaan sekä omien digitaalijäljien ymmärtämiseen ja toivoo, että vastuutaan asiassa pohtivat myös vaikuttajamarkkinointia hyödyntävät yritykset.

Liiton ohjeistuksen mukaan arkkaalioitettuja tietoja, kuten lasten terveystietoja tai vähäpukaisia kuvia ei tulisi julkistaa internetin läpi.

– Toisaalta ei ole lainkaan yksiselitteistä, mitkä asiat ovat arkaalioitettuja ja mitkä loukkaavat yksityisyydensuojaa, koska lasten ja perheen tilanteet ovat yksilöllisiä, Kiuru sanoo.

voiko lasten hyödyntämisen vaikuttajamarkkinoinnissa loukkaata lasten yksityisyydensuojaa.

Neuvoston käsittelemä ei Pakoreman mukaan tuotta tuluita lasten terveystietoja käsittelevistä vaikuttajamarkkinointia tekijänsä, koska lasten yksityisyydensuojan liittyvien kysymysten vuoksi.

Ostittain yksityisyydensuojan liittyviä kysymyksiä neuvosto on antanut myös ennakkopäätöksillä näitä päätöksiä koskevista. Nämä päätökset eivät kuitenkaan ole julkaisia.

Rekkavarkaan epäillään ajaneen huumaantuneena

Kirsi Lähti,
Hanne Yli-Parkas
Turun Sanomat

Polisi epäilee, että sunnuntai-iltaan Salossa varastulla rekalla ajanut mies olisi ollut huumeiden vaikutuksen alaisena hupusteluun ajan. Tapauksen esitutkinta on yhä kesken, mutta poliisi tiedotti maanantaina alkuilasta pidättyneensä noin 65-vuotiaan kuljettajan epäilyinä muun muassa törkeästä rattijuopumuksesta ja törkeistä liikenneturvallisuuksien vaarantamisesta.

Miehen epäillään otettaneen työnantajansa työperäisenä syyllisenä käyttöönsä Naantalissa suunnitainnaa samppulilla. Siihehän oli ennaltaennattanut käydä pöytäpöytäsaunalla saakka, ennen kuin sivalliset olivat ilmoittaneet hätäkeskukseen epäilyistä välikätkästä rekasta. Mies oli ollut matkalla moottoritietä Turun suuntaan, kun poliisiparti löydettiin hänen.

Partio sai havinnon yhdistelmästä ennen Muurinaan liittymää. Kuljettajalle annettiin pysäytysmerkki punaista valoa näyttämällä, mutta tämä ei reagoinut asiaan mitenkään. Kuljettaja kävi kääntymässä Salon Pihtojen pohassa, missä poliisi yritti saada avoimen ikkunaa kautta kuljettaja hallintaan, mutta tämä riuhtaisi poliisit pois ootteestaan.

– Poliisi sulki auton sisään pippurikaasua, mutta kuljettaja jatko ajaa Turun suuntaan. Poliisi heitti auton alle kaksi pikkinimistöä ja auton eturengas räjähti. Hieman myöhemmin

Salon vainajasta kaivataan havaintoja

Turun Sanomat
Salo

Lounais-Suomen poliisi jatkaa Salossa perjantaina löytöjen väijäin kuulemisten selvittämistä. Poliisi pyytää edelleen hallintansa, mutta tämä riuhtaisi poliisit pois ootteestaan.

Poliisi mukaan hukutetun miehen oli noin 40-vuotias normaaliavoloinen mies. Hänellä oli löyvetään yllään tumma huppari, maastokuvion Adidaksen -paita, reivityt tummansiniset farkut ja valkoiset Adidaksen tenarit.

Tapauksen mahdollisesti liittyvien muiden ihmisten liikkeä äännetä tällä alueella kiinnostaa poliisi.

Poliisin turkinnaassa on tullut esiin tieto, jonka mukaan Rikala-ravintola lähellä Kesäkadun ja Martinin välissä jonne varressa olisi otettu tapahtuma-olika istunut joku henkilö, joka on todennäköisesti nähty veteen joutumisen.

Poliisi pyytää yhteistyötoimittajia ja yhtiö tapahtumista havaintoja tehneitä oman yhteyttä Lounais-Suomen poliisin puhelimitse numeron 050 467 2105 tai sähköpostitse osoitteeseen viipet.lounais-suomi@poliisi.fi.

KRP: Kolme epäillään tietosuoja-rikkouksista Vastaamo-tietomurrossa

HELSINKI Keskusrikospoliisi on saanut päätöksensä Vastaamon tietomurtoon liittyneen esitutkimun, jossa selvitetään epäillyt tietosuoja-rikkouksista, kertoo poliisi tiedotteessaan. Tapauksen esitutkimusta käynnistettiin kolme epäiltyä osalta. Heitä epäillään törkeistä huolimattomuudesta henkilöötöjen käsittelemisestä.

Tutkimus on selvitetty, missä kunnassa Vastaamon tietoturva ja tietosuoja ovat olleet henkilö-tietojen ja arkaluokisten tietojen osalta ennen ja jälkeen yrityksen kolhittuun tietomurtoon. Esitutkimus on ollut vaativa, koska se on sisältänyt paljon tekniikan asiantuntemusta ja tutkimusta, kertoo tutkinnjohtaja, rikoskomisario Marko Leponen Keskusrikospoliisista.

Pyykötörppäkeskus Vastaamon tietomurto on Suomen historian vakavin. Vastaamon poliisijostomien vuosina 2018–2019 tehtyjen tietomurtoissa väärin käsiteltäviä yli 3000 psykoterapia-asiakkaan potilastietoja ja myös henkilökunnan tietoja. **TS**